Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Ralph Breuer
r.breuer@nijmegen.nl
T 024 – 329 2729

Ons kenmerk
D230345105

Bijlage(n)
Startnotitie ontwikkeling beleidsplan huishoudelijk afval 2023-2030

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 18 april 2023
Onderwerp Startnotitie ontwikkeling beleidsplan huishoudelijk afval 2023-2030

Geachte leden van de raad,

Nijmegen heeft de ambitie een circulaire stad te worden. Het scheiden en hergebruiken van huishoudelijk afval is een belangrijk onderdeel hierin. De beleidsperiode van het afval-beleidsplan “creatief met afval: minder afval meer grondstoffen” is in 2022 ten einde gekomen. Om verdere stappen te zetten naar een circulaire economie is een nieuw afvalbeleidsplan nodig. Daartoe bieden wij u bij deze de “Startnotitie ontwikkeling beleidsplan huishoudelijk afval 2023-2030” aan.

Belang en urgentie van een circulaire economie vragen om een ambitieus afvalbeleid
De raad heeft zich bij de behandeling van het Rekenkameronderzoek ‘Afval of Grondstof?’ uitgesproken voor een ambitieus en duurzaam afvalbeleid. Wij onderschrijven dat volledig. Het belang en de urgentie van een circulaire economie maken dit noodzakelijk.

Met de startnotitie leggen wij de basis voor een ambitieus en duurzaam afvalbeleid. In de startnotitie beschrijven we welke keuzes wij voorstaan op weg naar een circulaire economie en welke visies hier aan ten grondslag liggen. Deze monden uit in een 14-tal uitgangspunten die leidend zijn voor het verder te ontwikkelen afvalbeleid.

Rekenkameronderzoek ‘Afval of Grondstof?’
In de startnotitie doen we recht aan de conclusies uit het Rekenkameronderzoek, dat:

- De kwaliteit van de herbruikbare stromen een leidend principe moet zijn voor het nieuwe afvalbeleid en de focus primair moet liggen op het percentage hergebruik dat feitelijk wordt gerealiseerd en pas secundair op het percentage afvalscheiding en het aantal kilo’s restafval per inwoner;
- Er meer inzicht, grip en sturing nodig is op de kwaliteit van de herbruikbare afvalstromen; zowel bij de inzameling als bij de verwerking ervan.
- De verantwoordelijkheid van de gemeente verder gaat dan haar wettelijke inzameltaak.

Meer hergebruik door meer afvalscheiding - "omgekeerd inzamelen"
Met de gescheiden inzameling van luiers en incontinentiemateriaal hebben we nu een inzamelstructuur voor alle herbruikbare stromen. Desondanks bestaat (fijn) restafval nog voor ca. 73% uit herbruikbare stromen. De eerste weg om te komen tot meer hergebruik is daarom dat herbruikbare afvalstromen meer worden gescheiden en zo min mogelijk in het restafval achterblijven.

Om de mate van afvalscheiding verder te vergroten beogen we de inzameling van huishoudelijk afval in te gaan richten naar het principe van "omgekeerd inzamelen". Omgekeerd inzamelen is een combinatie van:

- serviceverhoging op de inzameling van herbruikbare stromen en
- serviceverlaging op de inzameling van restafval.

De centrale gedachte is dat het voor mensen makkelijk en laagdrempelig moet zijn om herbruikbare stromen apart te houden en gescheiden af te geven, terwijl men zich voor het ontdoen van restafval juist meer moeite moet doen. Dat kan door het afvalbeheer voor de herbruikbare stromen zoveel mogelijk (zo dicht mogelijk) bij elk individueel huishouden op een aantrekkelijke wijze te organiseren, terwijl men het restafval zelf moet wegbrengen naar een beperkt aantal restafvalcontainers op afstand in de wijk en/of door de inzamelfrequentie van restafval te verlagen. In de startnotitie lichten wij dit nader toe en schetsen we een aantal scenario's die we in het vervolgtraject verder zullen uitwerken.

Meer hergebruik door meer grip en sturing op de kwaliteit bij de inzameling van herbruikbare stromen
Bij de keuzes die we gaan maken in de inzamelstructuur binnen het kader van "omgekeerd inzamelen", zijn grip en sturing op de kwaliteit van de in te zamelen herbruikbare stromen van groot belang. De kwaliteit van de herbruikbare stromen is immers een leidend principe voor het te ontwikkelen afvalbeleid. Het bepaalt in belangrijke mate in hoeverre een stroom uiteindelijk ook echt als nieuwe grondstof kan worden gebruikt. Een hoger inzamelresultaat met een slechtere kwaliteit brengt ons immers niet dichter bij het doel om meer (hoogwaardig) hergebruik te realiseren. In de startnotitie gaan we dieper in wat onze visie hier op is en wat de consequenties hiervan zijn.

Bewoners: meer service – meer directe betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid
Om te komen tot een circulaire samenleving zijn we voor een belangrijk deel afhankelijk van onze inwoners om hun afval goed te scheiden. Voor een deel kunnen we dit in positieve zin beïnvloeden door het serviceniveau voor de herbruikbare stromen te verbeteren. Daardoor kan men zich makkelijker en laagdrempeliger hiervan ontdoen. We zijn vanuit onze kant ook bereid om dat hogere serviceniveau te bieden. Van de kant van onze inwoners vragen we anderzijds meer betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid bij het apart houden en gescheiden afgeven van herbruikbare stromen. Het scheiden van huishoudelijk afval is immers geen vrijblijvende activiteit. Het is een wettelijke verplichting voor alle Nederlanders en we willen dat ook meer gaan uitdragen. In gevallen waar de inzameling van een afvalstroom plaatsheeft via een collectieve inzamelvoorziening willen

we ook toe naar vormen van collectieve verantwoordelijkheid voor het juiste gebruik van die inzamelvoorziening.

Meer hergebruik door samenwerking met de verwerkers van de herbruikbare stromen
De startnotitie beschrijft verder hoe we in samenwerking met verwerkers de mate van hergebruik willen bevorderen. Door de processtappen van de verwerking en de massa-stromen in beeld te brengen kunnen we als eerste bepalen wat de feitelijke mate van hergebruik is van een aangeboden herbruikbare stroom (i.e. het hergebruikspercentage). Vervolgens kunnen we daarmee in gezamenlijkheid de kansen verkennen om meer grip en sturing te krijgen op de kwaliteit en herbruikbaarheid van het gehele verwerkingsproces.

Monitoring op kwantiteit en kwaliteit
Door monitoring willen we meer inzicht krijgen in en gerichter kunnen sturen op de resultaten van de inzameling en van de verwerking; en dat in zowel kwantitatief als kwalitatief opzicht. De startnotitie beschrijft wat en hoe we hiervoor willen gaan uitwerken. Zo onderzoeken we onder meer de mogelijkheid om de inzamelresultaten voor de stromen GFT, plastic+, oud papier en restafval op stadsdeelniveau te aggregeren. Daarmee zouden we een gemiddeld scheidingsgedrag per huishouden per stadsdeel over deze 4 stromen kunnen verkrijgen.

Proces, planning en participatie
Tot slot beschrijft de startnotitie het proces en de planning en met welke belangrijke stakeholders wij een participatietraject willen ingaan. Per stakeholder geven wij aan wat de voorliggende vraagstelling is en hoe we de participatie willen vormgeven.

Betrokkenheid van de raad bij de ontwikkeling van het nieuwe afvalbeleid
Als uitvloeisel van het Rekenkameronderzoek ‘Afval of Grondstof?’ heeft de raad besloten nauw betrokken te willen worden bij de ontwikkeling van het nieuwe afvalbeleid. Door de startnotitie aan te bieden aan de raad, zetten wij hierin een eerste stap. In de startnotitie is uitgewerkt op welke wijze wij de raad ook in het verdere vervolgtraject willen betrekken.

Wij juichen het ook toe dat de raad nauw betrokken wil zijn bij de ontwikkeling van een nieuw ambitieus afvalbeleid. Wij achten dat eens te meer van belang omdat een aantal fundamentele en principiële keuzes nodig zijn om verdere stappen te kunnen zetten op weg naar een circulaire economie. Voor een deel hebben andere gemeenten hier al ervaring mee. Voor een ander deel gaat het om keuzes die nieuw zijn voor Nederland en zich buiten de gebaande paden begeven en vooral ten doel hebben om beter te kunnen sturen op de kwaliteit van de herbruikbare stromen; een leidend principe voor het nieuwe afvalbeleid.

Wij gaan dan ook graag in gesprek met de raad over de uitgangspunten en visies die wij in de startnotitie hebben geformuleerd om te komen tot een ambitieus afvalbeleid, en waar eventuele aanpassingen en/of aanvullingen gewenst zijn bij verdere uitwerking van het afvalbeleid.

Om dit gesprek met de raad goed en efficiënt te kunnen voeren, bepleiten wij om gebruik te maken van ons aanbod voor een technische toelichting op de startnotitie. Bovendien bieden wij aan om technische vragen desgewenst ambtelijk voor te bespreken. De recente ervaringen rondom de vaststelling van de afvalstoffenverordening hebben naar onze mening uitgewezen dat een dergelijke werkwijze veel onduidelijkheden in een vroegtijdig stadium kan wegnemen en zaken in een juiste context kan plaatsen.

Wij hopen u hiermee voor nu voldoende geïnformeerd te hebben en kijken er naar uit om met de raad van gedachten te wisselen over het nieuwe afvalbeleid.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester